

Responsnota

op het advies van de Wmo-adviesraad

**Lokale Uitwerking Hillegom van het Wmo-beleidsplan
2015-2016**

Inleiding

Op 22 oktober 2014 heeft de Wmo-adviesraad de Lokale Uitwerking ontvangen van het Wmo-beleidsplan 2015-2016 met het verzoek het college hierover advies uit te brengen.

Op 1 december 2014 heeft de Wmo-adviesraad ons een zeer uitgebreid advies aangeboden. Bij het advies is een Bijlage gevoegd, waarin een schema toegang is geschetst.

Nog tijdens de overlegvergadering op dezelfde datum hebben wij om verduidelijking en toelichting gevraagd. Die hebben wij ter vergadering gekregen.

In deze responsnota gaan wij in op adviezen, kanttekeningen en vragen die onderdeel uitmaken van het advies. Wij geven gemotiveerd aan waar we adviezen overnemen en waar niet.

Inmiddels hebben we een deel van de adviezen van de Wmo-adviesraad verwerkt in een aangepast concept. Andere adviezen nemen we over bij de uitvoering van de lokale uitwerking.

Advies

Algemene opmerking: naar aanleiding van het advies van de Wmo adviesraad is de Lokale Uitwerking Hillegom van het Wmo-beleidsplan 2015 - 2016 aangepast waar het de uitwerking versterkt. Wat niet is overgenomen lichten we toe in de responsnota.

1. Wij verzoeken u alsnog (meer) aandacht te geven aan de door ons genoemde **punten die wij in de lokale paragraaf niet volledig hebben gevonden**.
Dit advies nemen we over.
2. Wij adviseren per onderdeel een **duidelijk tijdsplan** aan te geven waarin staat aangegeven welk onderwerp, de doelstelling, soort voorziening, voorstel datum van invoering en datum van besluitvorming door de gemeenteraad.

Tijdsplan :waar mogelijk en noodzakelijk aangepast; we blijven actualiseren

3. We adviseren dringend in Hillegom voor wat betreft de **toegang** alleen de organisaties uit het maatschappelijk middenveld (mm) de gesprekken te laten voeren en niet de ISD er bij te betrekken, en wel om de volgende redenen:
*de ISD is een overheidsorganisatie en hoort niet bij het mm
*de ISD kan als enige een beschikking maken waartegen bezwaar kan worden gemaakt
*daardoor is er ook een ongewenste dubbelrol voor de ISD, te weten: gesprek, indicatie en eventueel bezwaar bij alleen de ISD.
*er kan een conflict zijn tussen hetgeen de klant vertelt en andere taken van de ISD, bijvoorbeeld mededelingen over extra inkomsten en uitvoering van de

bijstandswet.

*het druist in tegen (de geest van) het door de gemeenteraad aangenomen amendement in de raadsvergadering van 17 juli 2014.

Het argument dat er daardoor dubbele gesprekken worden gevoerd, gaat niet op als het verslag zodanig is ingericht dat het tevens dienst doet als indicatie, zoals ook als intentie is uitgesproken (blz. 3, 3^e alinea van onder). De ISD moet deze alleen steekproefsgewijs controleren. Hier lijkt eerder wantrouwen van de ISD jegens de andere partners uit het mm te spelen en dat gaat ten koste van de klant.

Indien de ISD zich houdt aan haar rol om bij bijvoorbeeld “technische” gesprekken niet weer een (keukentafel)gesprek te houden, kan er van dubbele gesprekken geen sprake zijn.

Overigens wordt op blz. 2 (1^e bullit) slechts gesproken van een “aantal” cliënten in het hele onderzoek. Dit kan geen doorslaggevende reden zijn om bij alle eerste gesprekken de ISD aanwezig te laten zijn.

Reactie – in samenhang met advies nummer 7- Toegang:

We kiezen ervoor de ISD een rol te geven in de toegang, als het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de lijn der verwachtingen ligt. In de praktijk is dat nu ook al zo. Van de vragen die via het Lokaal Loket binnenkomen, leidt 95% in ieder geval ook tot een individuele (straks: maatwerk)voorziening.

Het Lokaal loket beoordeelt welke professional de vraag van de klant het beste kan oppakken. Die professional voert dan het gesprek en maakt een plan met de klant.

De ISD maakt deel uit van het Wmo-netwerk / sociaal team. Daarbinnen vindt afstemming plaats met de andere professionals. De ISD verzorgt de indicering, is daarin geschoold en getraind en blijft zich bijscholen. De Wmo-medewerkers van de ISD zijn deskundig.

Kennis van de financiële mogelijkheden van de WWB (straks: Participatiewet) is een extra hulpmiddel om de hulpvraag integraal te bekijken. Dat hiermee ook fraude opgespoord kan worden mag geen argument zijn om de ISD geen rol te geven.

4. We adviseren aan het eind van elk hoofdstuk aan te geven **waarover de gemeenteraad een beslissing wordt gevraagd**. We stellen hiervoor de vorige lokale paragraaf als voorbeeld.
In het raadsvoorstel geven we aan waar de raad besluiten over moet nemen.
5. We adviseren om enkele **initiatieven rond de algemene voorzieningen** die door het mm in Hillegom zijn genomen en zijn voorgesteld aan de beleidsambtenaren, op te nemen als voorbeelden. Er is meer dan alleen HbH1 om te zetten naar een algemene voorziening.
We hebben voorbeelden toegevoegd.

6. Wij vinden dat van begin af aan **een integratie** moet plaats vinden van jeugd- en gezinsteams met de sociale teams. *Er is om praktische redenen niet voor gekozen om dat van meet af aan te doen. De verwachting is dat het in de toekomst wel gebeurt.*
7. Wij vinden dat bijgaand door de Wmo-adviesraad voorgesteld **schema** dat is opgenomen als bijlage A met duidelijk een vooronderzoekfase en een indicatiefase meer recht doet aan hetgeen in de wet is gesteld dan op pagina 7 is opgenomen.
Als dit schema niet wordt overgenomen, dan dient er volgens ons aan het schema op blz.7 te worden toegevoegd:
– cliënt gaat akkoord met algemene voorziening (fase 1 intake)
– idem bij fase 2 verkenning.
We nemen het schema van de adviesraad in iets aangepaste vorm over. De aanpassing zit erin dat de ISD – als blijkt in de vooronderzoeksfase dat er een maatwerkvoorziening nodig is- wordt ingeschakeld om het onderzoek te doen en de indicatie te stellen.
8. Wij stellen voor bij **het Stiptermodel** voor wat betreft huishoudelijke zorg over te gaan naar een klantvoorkeur van 100% waarmee het veilingelement komt te vervallen.
We hebben er niet voor gekozen om de 100% klantvoorkeur in het Stiptermodel in te voeren, maar dit zoals de afgelopen jaren op 80% te houden. Volledige keuzevrijheid zorgt voor aanzienlijk hogere kosten, omdat de prijsprikkel bij de aanbieder dan verdwijnt. De klanttevredenheid is ook met de huidige weging van de klantvoorkeur binnen het Stiptermodel hoog.
9. Wij adviseren **de gevolgen van de Participatiewet** voor de Wmo in de lokale paragraaf op te nemen, inclusief de financiële gevolgen. Zo wordt de behoefte aan dagbesteding niet alleen uitgebreid door de AWBZ, maar ook door degenen die via de Participatiewet worden geplaatst.
We nemen over dat een nieuwe doelgroep als gevolg van de Participatiewet onder de reikwijdte van de Wmo komt te vallen, waar dagbesteding als voorziening aangewezen lijkt.
10. Aan de **participatie op ouderdom** is helaas geen enkele aandacht besteed. De gemeente moet naar onze mening hierin stelling nemen.
We begrijpen dat u met participatie op ouderdom wederkerigheid bedoelt. Staand beleid is dat we uitgaan van de mogelijkheden van de klant. Daarbij denken we niet in doelgroepen, maar in individuele mogelijkheden.

In de Visie op het sociaal domein (door de raad vastgesteld in november 2013) staat: "In Hillegom werken inwoners samen aan hun welzijn, waar nodig geholpen door maatschappelijk middenveld en overheid. Wederkerigheid is gemeengoed, net als eigen verantwoordelijkheid, met de gemeente en het maatschappelijk middenveld als samenwerkingspartners en in het uiterste geval als (tijdelijk) vangnet."

11. Op aandringen van de Wmo-adviesraad is toegezegd beleid te initiëren aangaande het betrekken van **vrijwilligers** bij de ontwikkelingen rond de Wmo. Hiervan is niets terug te vinden. Sterker nog: veel (kerkelijke) organisaties zijn nog nooit benaderd!

In de transformatie van de Wmo is het de bedoeling dat de overheid juist aansluit bij initiatieven en inspanningen van vrijwilligers en hun organisaties. De overheid neemt niet (meer) het voortouw, maar ondersteunt de initiatiefnemers. Het opzetten van hillegomvoorelkaar.nl is daarbij een nieuw instrument. Deze site brengt vraag en aanbod van ondersteuning (door vrijwilligers) bij elkaar. Daarnaast ondersteunt Welzijn Hillegom vrijwilligers(organisaties) nog op andere manieren.

12. Algemene leefbaarheid staat nog steeds vermeld in de Wmo2015. **Cultuurbeleid** (dus bijvoorbeeld ook de bibliotheek) hoort dus in de lokale paragraaf.

Met de nieuwe Wmo, die uitgaat van leefgebieden en niet langer van prestatievelden, is de koppeling met cultuurbeleid niet vanzelfsprekend. Het is daarnaast een bestuurlijke wens om nieuw cultuurbeleid te maken. We gaan dat beleid opstellen in dialoog met onder andere culturele instellingen.

13. We missen in de lokale paragraaf de uitwerking van het **beleid rond vrijwilligers en mantelzorgers** (mantelzorgcompliment!).

Zie ook onze reactie op advies 11. We werken het beleid rond vrijwilligers en mantelzorgers, zoals het mantelzorgcompliment, uit in Bollen5-verband.

14. Gezien de grote problemen die zullen ontstaan door **het langer thuis blijven wonen**, adviseren wij hoe dan ook geen enkele beperking op te leggen op de dagbesteding.

Waar mensen langer zelfstandig blijven wonen is een samenstel nodig van maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen, waar mensen gebruik van kunnen maken. Mensen die voorzieningen nodig hebben, mogen daar geen belemmering in ondervinden doordat ze het niet kunnen betalen.

In Bollen5-verband inventariseren we wat er aan algemene voorzieningen is en waar er lacunes zijn. Dat bespreken we met maatschappelijke partners om waar nodig aanvullend aanbod te laten ontwikkelen.

15. Beleid aangaande **wederkerigheid** hoort thuis in de lokale paragraaf. Toegezegd is dat de Wmo-adviesraad hierover adviesrecht heeft en uiteindelijk moet de gemeenteraad beslissen.

Over wederkerigheid heeft de raad bij de vaststelling van de Visie op het sociaal domein gesteld dat "wederkerigheid gemeengoed is". De overheid bepaalt niet wie wat in wederkerigheid moet doen, maar het is een zaak van mensen onderling. "Naoberschap" is een voorbeeld uit de Achterhoek van wederkerigheid. In de regionale beleidsnota staat beschreven hoe we met wederkerigheid omgaan.

16. **Over preventie en vroegsignalering** en flankerend beleid staat weinig of niets in de lokale paragraaf, terwijl dit de nodige aandacht vereist.

In de regionale beleidsnota (paragraaf 3.2.) staat omschreven hoe we met preventie en vroegsignalering omgaan. Het regionale beleid werken we regionaal uit en lokaal wordt de uitvoering belegd.

17. Wij ondersteunen het voorstel van D66 in de gemeenteraad tot het instellen van een (regionale) **ombudsman en een kindermobdsman**.

We nemen uw stelling voor kennisgeving aan.

18. Wij wensen bij de financiële paragraaf een **onderbouwing van de voorziening** van 2,5%, en daarbij aangegeven of dit wordt afgedragen t.b.v. de kosten in Bollenstreekverband. Wij vinden dat dit percentage niet zomaar kan worden "geprikt" omdat het wel ten laste gaat van de Wmo-gelden ten behoeve van de Hillegomse burger.

De uitvoering van de Wmo 2015 kost geld. Rijksbudget is werkbudget. Dat betekent dat zowel voorzieningen als de organisatie daarvan hieruit bekostigd moet worden. De organisatie doen we zo zuinig mogelijk. 2,5% is een aanname. Gaandeweg wordt duidelijk of dat aanpassing behoeft.

19. Om ongerustheid weg te nemen adviseren wij in de lokale paragraaf aan te geven wat er gebeurt met de **verstrekke maatwerkvoorzieningen die later in een algemene voorziening worden omgezet**. Hoe zit dat met eigen bijdragen? Wordt de maatwerkvoorziening afgebouwd, etc.

Bij het einde van de indicatie of het eind van de levensduur van de voorziening wordt gezien of er een nieuwe indicering noodzakelijk is. Is er een passende algemene voorziening of is maatwerk nog steeds nodig? Het college stelt nog

nadere regels voor de algemene voorzieningen. Daarin wordt opgenomen hoe we omgaan met eigen bijdragen en hoe stapeling daarvan kan worden voorkomen.

20. We stellen een **digitaal meldpunt** voor van zaken die bij de overgang/implementatie fout gaan. Dit kan bijvoorbeeld bij de ombudsman worden ondergebracht.

We vinden dit een goede suggestie. We denken na hoe we dit vorm kunnen geven. Daarbij houden we rekening met mensen die moeite hebben met digitale communicatie.

21. Wij adviseren een meerjarenbegroting op te stellen voor de 3D's in samenwerking met de deelnemende gemeenten.

Het is helaas in dit stadium niet mogelijk een betrouwbare meerjarenbegroting op te stellen.

22. Wij stellen voor dat –indien de gemeenteraad akkoord gaat met het omzetten van HbH1 naar algemene voorziening, dit pas gebeurt vanaf 1 januari 2016, zodat er –net als in de redentie van Teylingen– geen ongelijke situatie voor verschillende groepen inwoners ontstaat.

Om optimaal gebruik te kunnen maken van de Huishoudelijke-Hulp-Toelage-regeling is snelle invoering nodig. Deze toelage komt ten gunste van de gebruikers van de hulp bij het huishouden als algemene voorziening. Daarom houden we vast aan de ingangsdatum van 1 april.

23. We adviseren de gemeente zich in te zetten (vooral faciliterend) voor de Huisartsen Onder Eén Dak (HOED)

Het initiatief voor een HOED ligt bij huisartsen en andere eerstelijns zorgverleners. Waar we initiatieven kunnen faciliteren (bijvoorbeeld aanpassing van bestemmingsplan), doen we dat.

Kanttekeningen

1. Visie gemeente Hillegom op 2015/2016 en verder

Wij missen een duidelijke visie van Hillegom op de WMO vanaf 2015. Er staat alleen dat de uitvoering van taken zoveel mogelijk neerleggen bij de maatschappelijke partners. Verder wordt alleen gesproken over intenties, etc. Het maatschappelijk middenveld ontwikkelt producten in samenwerking met de gemeente zowel voor maatwerkvoorziening als algemene voorziening (o.a. dagbesteding). Niet vermeld staat een tijdslijn van te nemen stappen t/m invoering van het product. De gemeente moet de regie houden.

In de inleiding van de Lokale uitwerking hebben we de door de raad vastgestelde Visie op het sociaal domein opgenomen.

2. Toegang

Is besproken, maar naar onze mening staat er ten onrechte in dat de ISD hier ook bij wordt betrokken (behoudens als er direct sprake is van een maatschappelijke voorziening), ondanks dat de gemeenteraad hiertegen is.

Zie de reactie op adviezen 3 en 7.

3. Wmo-netwerken/sociale teams/bevoegdheden

Wij missen hier omschrijving van de taken en vooral bevoegdheden van de sociale teams.

Wij vragen ons af waarom geen beslissing wordt voorgelegd over de aansturing aangezien organisaties zelf aangeven centrale aansturing te missen en dit te vragen van de gemeente.

Hetzelfde geldt voor de coach. Hier kan worden aangegeven deze werkwijze in 2015 voort te zetten.

De rol van de collega's in de Bollenstreek is ons volstrekt onduidelijk bij de vorming van sociale teams. Hier ontbreekt het aan visie. Elke gemeente heeft zijn eigen netwerk, dus Hillegom dient zelf de beslissing hierover voor te leggen.

Dit klopt. Taken en bevoegdheden zijn we aan het ontwikkelen. Dat doen we in samenspraak met het Wmo-netwerk en in afstemming met de andere Bollandgemeenten. Begin 2015 komt er een uitwerking.

4. Algemene voorzieningen

Er wordt alleen gesproken over HbH1 en de hoop wordt uitgesproken dat **het mm komt met verdere initiatieven**. Ons is bekend (en dat is volgens ons ook bij de gemeente) dat het mm een aantal initiatieven wil nemen voor algemene voorzieningen, maar dat het wachten is op het definitieve standpunt van de gemeente. Op zijn minst hadden enkele van deze initiatieven kunnen worden genoemd.

Voor onze overige opmerkingen verwijzen we naar onderstaande vragen.

Op blz. 14 wordt het zgn. **Stipter-model** als zorgtoewijzingsmodel aangehaald. Wij hebben van diverse kanten te horen gekregen dat dit niet voldoet. Met name is dit van toepassing op de voorkeur van de klant. In dit systeem wordt bij slechts 80% van de aanvragen de voorkeur van de aanvrager voor een zorgaanbieder gehonoreerd. Wij stellen voor over te gaan naar een klantvoorkeur van 100% waarmee het veilingelement komt te vervallen. In de gemeente Teylingen is een dergelijk amendement door de gemeenteraad eerder dit jaar

aangenomen.

Deze uitwerking dient te worden voorgelegd aan de WMO Adviesraad voor advies en aan de gemeenteraad.

Met verbazing lezen wij overigens dat de ISD zich met deze algemene voorziening bezig houdt. Daar is de ISD niet voor, dit behoort bij mm Hillegom en de voorbereiding bij de beleidsafdeling van de gemeente.

Algemene voorzieningen.

- *We nemen voorbeelden op in de lokale uitwerking. We hebben met initiatiefnemers ook al gesproken.*
- *Zorgtoewijzingsmodel Stipter: zie reactie op advies 8*
- *Rol ISD bij aanvraag van HHT : aanvraag kan alleen gedaan worden door gemeente i.s.m. met aanbieder(s) van HbH. ISD heeft de contacten en de contracten met de aanbieders. Het kon niet anders dan op deze wijze op deze termijn worden geregeld. Dit laat onverlet dat de gemeente in principe voor algemene voorzieningen zorgt, niet de ISD.*

5. Aandachtsgebieden dorp

Hier wordt geen enkele aandacht aan besteed. Er is op dit moment een buurtopbouwwerker in dienst. Wat is het beleid dienaangaande?

Dit nemen we alsnog op in de lokale uitwerking. De buurtopbouwwerker heeft tot taak om bewonersinitiatieven in wijken te ondersteunen. Hij is i.s.m. JSO bezig met de ontwikkeling van het project "inclusieve wijk Elsbroek".

6. Participatie/AWBZ, mensen die overkomen

Er wordt totaal geen aandacht besteed aan de gevolgen van de Participatiewet op het gebruik van de Wmo. Juist omdat het dan gaat om "niet plaatsbare mensen", kan het een langdurige kostenpost worden.

Overigens hebben wij begrepen (vergadering Wmo-adviesraad met mw. Snuif op 6 oktober) dat gepoogd wordt te komen tot een "sociaal akkoord" met het Hillegomse bedrijfsleven voor wat betreft plaatsing van mensen die niet meer voor een sociale werkplek in aanmerking komen per 1 januari 2015. Alhoewel het hier gaat om een onderdeel van de uitvoering van de Participatiewet, werkt het ook preventief ten aanzien van een beroep op de Wmo en wat ons betreft zou dit ook een plaats verdienen in de lokale paragraaf.

We missen in de lokale paragraaf participatie op ouderdom, een onderwerp dat wel degelijk in de lokale paragraaf thuis hoort.

- *Zie reactie op advies 9.*

- *Aan een sociaal akkoord werken we in 2015 verder met ondernemers in Hillegom. We sluiten aan bij de mogelijkheden en kansen die Servicepunt Werk, dat in oprichting is, ons dan biedt.*

7. Vrijwilligers

Er wordt alleen gesproken over een vacaturebank. Er is geen aandacht voor bijvoorbeeld de mensen die vanuit een kerkelijke organisatie zieken en hulpbehoevenden ondersteunen, sportverenigingen die vele vrijwilligers tellen, etc. Naast de vacaturebank is het een prioriteit dat deze vrijwilligers goede ondersteuning krijgen door o.a. scholing op Wmo 3D gebied voor vrijwilligers. Er is herhaalde malen toegezegd hier beleid op te gaan initiëren. Dit is niet opgenomen in de lokale paragraaf. Hierover is door de gemeenteraad ook een vraag gesteld, waarop het volgende antwoord kwam: " Volgens ons is dat ook exact hetgeen van belang is. Dit is niet in algemene termen te vatten, maar is maatwerk tussen de vrijwilliger en de professional."

Maar wat gaat Hillegom hier aan doen? Veel vrijwilligersorganisaties zijn nog nooit benaderd inzake de Wmo.

Wij maken geen onderscheid tussen organisaties waar vrijwilligers actief zijn. Alle vrijwilligers hebben recht op ondersteuning. Daarvoor subsidiëren we Welzijn Hillegom, die diverse trainingen en andere ondersteuning aan vrijwilligers geeft. We onderkennen uiteraard het belang van goede voorlichting aan groepen vrijwilligers over de 3 decentralisaties en de gevolgen die dat kan hebben voor hun vrijwilligerswerk. We gaan in 2015 informatiebijeenkomsten organiseren. Waar nodig of gewenst zetten we dat de komende jaren voort.

8. Plaatselijke communicatie

Voor onze opmerkingen verwijzen we naar onderstaande vragen. Algemene voorlichting kan eventueel bij de pomp gehouden worden. Dit is dan face to face en kan voor de inwoner van Hillegom meer duidelijkheid geven. Deze voorlichting kan plaatsvinden nadat de lokale paragraaf door de gemeenteraad is goedgekeurd

In de regionale beleidsnota richten we de communicatie in langs 3 lijnen:

- *De veranderingen (gericht op inwoners die gebruik maken van voorzieningen)*
- *De participerende samenleving (op inwoners en pers, campagnematig) o.a. via huis-aan-huiskranten.*
- *De overheveling van taken (op maatschappelijke organisaties, zorgaanbieders en belangengroepen van cliënten). Voor raadsleden 3D-tafels.*

Daarnaast sluiten we met onze campagne "gelukkig hebben we elkaar" aan bij de landelijke campagnes hoeverandertmijnzorg.nl en dezorgverandertmee.nl.

9. Cultuurbeleid

Volgens de Wmo 2015 moet de gemeente zorg dragen voor de leefbaarheid. Daar hoort ook Cultuur onder en kan dit niet uit het Wmo-beleid worden gehaald zoals in deze lokale paragraaf wordt voorgesteld. Een van de zeer belangrijke pijlers van leefbaarheid/cultuur is de bibliotheek. Het aangeven van "evalueren van het cultuurbeleid" (blz. 14) en geen beleidsvoornemens, vinden wij volstrekt onvoldoende.

Zie reactie op advies 12.

10. Zorg, wonen, welzijn, beschermd wonen

Voor onze opmerkingen verwijzen we naar onderstaande vragen. Er moet niet vergeten worden beschermd wonen mee te nemen.

Beschermd wonen en de toegang daartoe organiseren we met centrumgemeente Leiden.

11. Mantelzorgers

Er wordt alleen vermeld dat dit regionaal wordt aangepakt. Wat is de visie van Hillegom hierop?

De uitwerking van het mantelzorgcompliment is niet opgenomen. In de lokale paragraaf past echter een voorstel hieromtrent.

In de antwoorden op de vragen vanuit de gemeenteraad staat o.a.: "Op pagina 14 van de nota staat dat we blijvend moeten inzetten op de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Dit is met de nieuwe taken meer dan ooit nodig. Ons bestaande beleid verdient daarom verdieping of verandering". Dit hoort dus verder te worden uitgewerkt in de lokale paragraaf.

Zie reactie op advies 13.

12. Dagbesteding

* Gezien de grote problemen die ontstaan door het langer thuis blijven wonen, vinden wij dat er hoe dan ook geen enkele beperking op dagbesteding moet zijn.

* De werkgroep wonen(..) oplossingen voor deze vraagstukken: welk tijdspad is gepland?

* Er ontbreekt ook aandacht voor uitval door Participatiewet.

* Een werkgroep samengesteld uit onze maatschappelijke partners: waar is de gemeente om haar visie te overleggen?

*Vormen van dagbesteding zonder indicatie: wat ligt al op tafel bij het mm? Waarom staan deze niet als voorbeeld? Er staat dat dit najaar een voorstel op

tafel ligt. Inmiddels is dit jaargetijde al enige tijd op weg. Waarom is dit niet opgenomen?

* In Hillegom hebben we een algemene voorziening voor de dagopvang. Dit experiment wordt binnenkort geëvalueerd volgens beantwoording vragen gemeenteraad 16 oktober. Na de evaluatie beoordelen we of het voldoet aan de vraag en hoe we dit voortzetten.

Wij willen deze evaluatie zien en de consequenties c.q. aangepast beleid. Welke criteria worden hier toegepast? Blijft Hillegom haar eigen weg volgen bij een positieve uitslag?

* Gemeenten vallen terug op een indeling in bestaande doelgroepen en bestaand activiteitenaanbod.

Zie reactie op advies 5, 9 en 14.

Voorbeelden nemen we op in de lokale uitwerking.

We hebben al overlegd met maatschappelijke partners over hun ideeën en initiatieven. Zij werken die verder uit en komen begin 2015 daarmee terug.

Verder overleggen we in de Werkgroep wonen, zorg, welzijn met maatschappelijke partners over deze voorzieningen en hoe die kunnen worden verbeterd.

De evaluatie van de dagopvang senioren in het Pluspunt geeft een positief beeld. We zetten dit voort in 2015.

13. Individuele begeleiding

Voor onze opmerkingen verwijzen we naar onderstaande vragen.

In Alphen a/d Rijn vond er voor elke klant een nulmeting plaats met een zelfredzaamheidsmatrix. Het lijkt ons zinvol dit alsnog in Hillegom te doen.

In het gesprek komt zelfredzaamheid ter sprake. Er is bij de gespreksvoerders geen capaciteit en tijd beschikbaar om een nulmeting voor elke klant uit te voeren.

14. Wijkverpleegkundigen

Er wordt alleen gesproken over wijkverpleegkundigen als wens dat deze toetreden tot de sociale teams, evenals huisartsen. Er wordt niets gezegd over verder overleg met bijvoorbeeld zorgverzekeraars. Is er al een convenant gesloten met zorgverzekeraars en de Bollen5?

Er is contact tussen Zorg&Zekerheid en de Bollen5-gemeenten over de wijkverpleging. Z&Z heeft bekend gemaakt welke aanbieders de niet toewijsbare zorg verzorgen. We maken verder afspraken over samenwerking in netwerk c.q. sociaal team.

15. Sociale netwerken

Alleen vage kreten over burgerkracht, etc. worden geslaakt, geen visie hoe de sociale netwerken moeten worden versterkt (bijvoorbeeld met vrijwilligers...). Waar zijn de eigen kracht conferenties gebleven en de ondersteuning van mensen die geen sociaal netwerk hebben.

Wij missen de beschrijving van de systemen van sociale netwerken. Deze zouden volgens beantwoording vragen gemeenteraad in 2015 worden uitgewerkt. Wat is het beleid?

Op blz. 11 wordt gesproken over zorgvoorelkaar.com. Wij zijn van mening dat dit volstrekt onvoldoende is om ondersteuning te leveren aan mensen die (langer) thuis moeten blijven wonen.

Voor mensen zonder sociaal netwerk is een maatwerkvoorziening het uiterste redmiddel. Het bevorderen van eigen kracht doen we ondermeer met de inzet van de opbouwwerker. Daarnaast verwachten we dat –onder andere met de ontwikkeling van hillegomvoorelkaar.nl– er initiatieven ontstaan voor het opzetten en versterken van sociale netwerken. Daar sluiten we graag op aan. Ervaringen elders (bijvoorbeeld BUUV in Haarlem) laten zien dat een eenmalige match zorgt voor langdurige contacten.

16. Wederkerigheid

Hierover is niets te vinden. Beantwoording vragen gemeenteraad: "Klopt. We stellen een actieplan op, samen met de lokale loketten".

Er is adviesrecht toegezegd aan de Wmo adviesraad. Ook de gemeenteraad moet hier een oordeel over vellen.

Hoe zit het met beleid dat al ontwikkeld is in 3D?

Zie de reactie op advies 15.

17. Stimuleren wijk- en buurtinitiatieven

Ook hierover is niets te vinden

Zie de reactie op advies 11.

18. Preventie en vroegsignalering

Ook hierover blijft het stil. Wij missen bijvoorbeeld beleid op zorgmijders. De sociale teams moeten goed aansluiten op de lokale situatie. Op pagina 19 van de nota staat dat het sociale team bij preventie en signalering een instrument kan zijn. Dus moet dit worden uitgewerkt in de lokale paragraaf.

Iedere inwoner van Hillegom dient alert te zijn en kan signalen doorgeven aan de daarvoor bestemde instantie. Dit moet volgens ons in de lokale paragraaf worden opgenomen.

Zie de reactie op advies 16.

19. Flankerend beleid

Het wordt eentonig: niets te vinden.

Zie de reactie op advies 16.

20. Sociaal werker

Er wordt niets over gezegd, zie ook de opmerkingen onder 5.

Dit stond ook in vorige lokale paragraaf I en is ook benoemd en hoort nu ook in de lokale paragraaf.

De buurtopbouwwerker is in april begonnen met het verkennen van Hillegom en het opbouwen van een netwerk. Hij richt zich op vrijwilligers en hun organisaties, onderzoekt voorzieningen en legt contacten. Dat kost tijd. Met name in Elsbroek is hij actief met het opzetten van het project "inclusieve wijk". Hij is met wijkbewoners en vrijwilligers onder meer bezig met een tuinproject in Elsbroek, het versterken van de klussendienst. Samenwerking met het jongerenwerk en het op laten zetten van buurtbemiddeling zijn twee andere aandachtspunten.

21. Opvang gevolgen 3D, bijv. mensen die anders in een verpleeghuis zouden komen

Dit heeft een grote impact op onze samenleving. Denk bijvoorbeeld aan mensen die aan het dementeren zijn en nog niet naar een verpleeghuis kunnen. Extra belasting voor mantelzorgers (ach, doen we regionaal...) maar ook voor bijvoorbeeld huisartsen: deze mensen hadden anders de zorg van een seniorconsulent, de vroegere verpleeghuisarts, en blijven nu bij hun huisarts

Zie de reactie op advies 14

22. Privacy

Is nergens geregeld, terwijl bijvoorbeeld ook de VNG zich zorgen maakt dat hierover in de beleidsplannen en verordeningen weinig te vinden is. Onder verwijzing naar het amendement dat is aangenomen: laat Hillegom dit wel goed regelen! We verwijzen hiervoor ook naar de lokale paragraaf van de gemeente Noordwijk onder 9. Privacy.

Privacy is een veelbesproken onderwerp. Wij zijn het met u eens dat we uitermate zorgvuldig met de gegevens van onze klanten moeten omgaan. In de lokale paragraaf nemen we hier nadere informatie over op.

23. (Kinder)ombudsman.

In de raadsvergadering van 16 oktober is door D66 een voorstel gedaan tot instelling van een regionale (kinder)ombudsman. Wij omarmen dit voorstel van harte.

Zie de reactie op advies 17

Vragen:

1. Zeer beperkte visie: alleen iets over uitvoering van taken zoveel mogelijk neerleggen bij maatschappelijke partners. Niets over vrijwilligers, versterking sociaal netwerk, etc.

Onze partners nemen ondertussen zelf initiatief(...): dit is dus ook bij de gemeente bekend; waarom dan verderop niet genoemd bij bijv. algemene voorzieningen?

In de visie sociaal domein en de regionale Wmo nota staat de visie op het sociale domein beschreven en op de Wmo in het bijzonder. We hebben in de inleiding van de Lokale uitwerking de relevante delen van die visie overgenomen. In de reactie op de adviezen hebben wij aangegeven dat we voorbeelden in de lokale paragraaf toevoegen.

2. Eerste bolletje: op te lossen door het verslag als indicatie te behandelen
tweede bolletje: veel hangt af van hoe het lokaal loket dit afhandelt.
Bolletje 2 en verder in de gehele tekst van de lokale paragraaf het keukentafelgesprek vervangen door gesprek
Tweede e alinea: welke doelgroepen en taken? (te abstract). Graag uitleg.
Onderste regel: krijgen wij ook inzage in het toegangsmodel?

Zie de beantwoording bij advies 3 en 7.

3. Inschakelen ISD bij keukentafelgesprek :
tegenspraak met wens gemeenteraad, ISD is overheidsorgaan, kan i.t.t. mm indicatie geven, dubbelrol, foute relatie tussen klant en ISD die ook verantwoordelijk is voor werk en inkomen.
(...)We gaan(...) zonder dat er een extra huisbezoek noodzakelijk is: dit kan op korte termijn worden uitgevoerd en daarmee vervalt het argument (als dat al een juist argument is) om de ISD in te schakelen.

Ook heeft de ISD niets van doen met algemene voorzieningen
De ISD dient zich met name bezig te houden met werk en inkomen en maatwerkvoorzieningen. Algemene voorzieningen zijn voor het mm.

We kiezen ervoor de ISD een rol te geven in de toegang, waar een maatwerkvoorziening in de lijn der verwachtingen ligt. In de praktijk is dat nu

ook al zo. Van de vragen die via het Lokaal Loket binnenkomen, leidt 95% in ieder geval ook tot een individuele (straks: maatwerk-)voorziening.

Het Lokaal loket beoordeelt welke professional de vraag van de klant het beste kan oppakken. Die professional voert dan het gesprek en maakt een plan met de klant. De ISD maakt deel uit van het Wmo-netwerk / sociaal team. Daarbinnen vindt afstemming plaats met de andere professionals. De ISD verzorgt de indicering, is daarin geschoold en getraind en blijft zich bijscholen. De Wmo-medewerkers van de ISD zijn deskundig.

Rol ISD bij aanvraag van HHT : aanvraag kan alleen gedaan worden door gemeente i.s.m. met aanbieder(s) van HbH. ISD heeft de contacten en de contracten met de aanbieders. Het kon niet anders dan op deze wijze op deze termijn worden geregeld. Dit laat onverlet dat de gemeente in principe voor algemene voorzieningen zorgt, niet de ISD.

4. In eerste instantie wijkverpleegkundigen. Waarom niet tegelijk met huisartsen? Waar is overleg met de zorgverzekeraars?

We missen de combinatie met jeugd- en gezinsteams. Juist hier is integratie van wezenlijk belang, ook al moeten daarvoor vele schotjes worden weg gehaald. Het lijkt ons ook wenselijk organisaties uit de AWBZ en Participatie op te nemen (Participatie: i.v.m. mensen die niet te plaatsen zijn en dagopvang wordt aangeboden)

Ontwikkeling van HOED en sociaal team. Dit kan ten goede komen aan efficiëntie. Onder 1: Wie komen in aanmerking voor directe afhandeling aan het lokaal loket?

We zijn gestart met de wijkverpleegkundigen, omdat zij al participeren in het Wmo-netwerkoverleg.

Er is contact tussen Zorg en Zekerheid en de Bollen5-gemeenten over de wijkverpleging. Z&Z heeft bekend gemaakt welke aanbieders de niet toewijsbare zorg verzorgen. We maken verder afspraken over samenwerking in netwerk c.q. sociaal team.

We zijn het met u eens dat een integratie tussen de Jeugd- en Gezinsteams en het sociale team van belang is. Echte integratie is nu nog een brug te ver, maar zal in principe in de toekomst worden gerealiseerd.

Wij volgen uw advies op. We hebben de doelgroep participatie opgenomen in de nota.

Over de HOED: zie het antwoord op advies 23.

Directe afhandeling Lokaal loket: er zijn voorzieningen die direct door het Loket worden afgehandeld. Denk hierbij aan aanvragen voor de Voedselbank, een verwijzing naar het algemeen maatschappelijk werk, verwijzing naar activiteiten in het Pluspunt of de Open eettafel.

5. Geen vragen
6. We hebben op basis van de wet een schema opgesteld met een duidelijker scheiding tussen onderzoeksfase en indicatiefase (zie bijlage A). We hebben bij de uitvoeringsregels van de Wmo-verordening al voorgesteld 2 werkdagen tussen beide fases te laten zitten, vooruitlopend op jurisprudentie. Op het schema zoals op blz. 6 staat valt (afgezien van de onoverzichtelijkheid) het volgende aan te merken:
alg. voorz.: klant niet akkoord: naar **verkenningfase**
en wat indien wel akkoord?
fase 3: onderzoek+indicatie door ISD: nee! Onderzoek is al gebeurd, de indicatie kan het verslag zijn. De ISD heeft alleen een gesprek te voeren over technische zaken rond de maatwerkvoorziening

Wij hebben uw heldere schema in iets aangepaste vorm overgenomen. Dank daarvoor.

7. Bovenste alinea: wat wordt er gedaan om voldoende slagkracht en doorzettingsmacht concreet te maken? Had die kwartiermaker er al niet moeten zijn? Een coach lijkt ons de komende jaren van belang voor een goede cultuuromslag.

Om voldoende slagkracht te maken, leggen we afspraken vast. Dit maakt dat de vrijblijvendheid waar nu sprake van is, verdwijnt. Daarnaast heeft het college meer bevoegdheden dan voorheen om in te grijpen, mocht dat nodig zijn. De doorontwikkeling naar een sociaal team is een proces dat gedurende 2015 vorm krijgt, inclusief kwartiermaker.

8. – 4e bolletje: uitbreiden tot: indicatie
– afhandeltermijn 2 weken: wettelijk verplicht, dus ISD moet dit regelen door bij steekproeven op verslagformulier
– huidige verslagformulier ontoereikend: had dus al lang kunnen worden aangepast
–2.5: niets over privacy. Dit missen we in het hele stuk.

Voor privacy verwijzen wij naar de lokale paragraaf van de gemeente Noordwijk onder 9.Privacy en naar de motie die in de raadsvergadering van 16 oktober is aangenomen.

Derde alinea: eerder werd op pagina 2 aangegeven dat een tiental medewerkers van het Wmo-netwerk geschoold waren om indicatiegesprekken te voeren. Toch is de expertise en bevoegdheden blijkbaar ontoereikend. Dit is met elkaar in tegenspraak.

Zie de beantwoording bij advies 3 en 7.

Privacy is een veelbesproken onderwerp. Wij zijn het met u eens dat we uitermate zorgvuldig met de gegevens van onze klanten moeten omgaan. In de lokale paragraaf nemen we hier nadere informatie over op. In januari gaan de gemeente Hillegom en Teylingen samen een privacyscan uitvoeren. Hiermee krijgen we een goed beeld van mogelijke lacunes in de bescherming van persoonsgegevens en treffen we, zo nodig, maatregelen om dit te verhelpen.

We hebben geïnvesteerd in opleidingen voor gespreksvoerders. De complexe materie en de veelheid aan gevraagde vaardigheden maken dat blijvende scholing nodig is. Uit de evaluatie blijkt dat de kennis op onderdelen nog onvoldoende is.

9. We missen de opmerking dat er een aantal mensen zullen overkomen uit "de Participatie", die moeilijk te plaatsen zijn, en langdurig dagopvang nodig zullen hebben.

Aansturing soc.teams: er is al over nagedacht. Men verzocht de gemeente de aansturing te doen.

Waar worden de kosten uit betaald? Uit de pot participatie of uit de post Wmo?

We hebben over de mensen die vanuit de Participatiewet overkomen een alinea opgenomen in de lokale uitwerking.

De tekst over de aansturing van sociale teams hebben we in de lokale uitwerking aangepast. Dank voor uw opmerking hierover.

De kosten voor begeleidingstrajecten worden betaald uit de Wmo, ongeacht waar iemand onder de oude wetgeving "onder gevallen" zou zijn.

10. Bij 3: we missen domotica en de infrastructuur hiervoor, evt. in samenwerking met HOZO, Spaarnzks., etc.

In de lokale paragraaf moet verwezen worden naar het punt woonvisie in de beleidsnota. Is aanvang 2015 nog correct?

punt 2.7 de samenwerking van het Wmo-netwerk is niet formeel vastgelegd. Is dat niet onhandig in de korte doorlooptijd waarin nog gewerkt kan worden tot 2015?

De ontwikkeling van nieuwe domotica producten gaat in een steeds sneller tempo. Steeds vaker zien we ook dat ontwikkelaars van bijvoorbeeld apps, inspelen op de behoefte om meer vanuit huis te kunnen organiseren. Denk aan de nieuwe mogelijkheden om van achter de keukentafel contact te hebben met begeleiders, huisartsen of andere zorgverleners. De gemeente is in deze ontwikkeling meer trendvolgend, dan trendsettend.

De huidige samenwerking is nog niet formeel vastgelegd. We nemen de randvoorwaarden en de verbeterpunten van het Scio evaluatierapport mee in de samenwerkingsafspraken.

11. Zorg voor elkaar. Zie onze opmerkingen onder punt 7 Vrijwilligers. SWH heeft geen ingang/overleg met kerken. Zeer beperkt gezichtsveld dus.

punt 3.2: kunnen wij het werkdocument met concrete thema's waar op korte termijn mee gestart gaat worden, in zien?

*Het werkdocument **sturen wij u separaat** toe.*

Opmerking ["1"]: Graag meesturen (of als we het niet hebben, weghalen)

12. De werkgroep wonen(..) oplossingen voor deze vraagstukken: welk tijdspad?

4. Dagbesteding: ook uitval "participatie".

Een werkgroep samengesteld uit onze maatschappelijke partners: waar is de gemeente om haar visie te overleggen?

Vormen van dagbesteding zonder indicatie: wat ligt al op tafel bij het mm?

Waarom staan deze niet als voorbeeld?

De dagbesteding moet niet worden beperkt.

onder 4: transitie dagbesteding naar een algemene voorziening, welke delen zijn dat nu concreet; ik vind het niet helder beschreven.

Dit is een lange-termijn doelstelling. Het tijdspad is moeilijk aan te geven. Visie op het sociale domein hebben we toegevoegd aan de lokale paragraaf.

*We hebben de paragraaf aangevuld met een **aantal voorbeelden**.*

Zie ons antwoord op punt 14 over de dagbesteding.

Opmerking ["2"]: Rene, dit moet nog opgenomen worden.

13. 5: ook "uitval" door participatiewet

(...)zien we mogelijkheden dit (...) inzet van burgerkracht/alg.voorz.:

Hoe organiseren we dit? Opleiding? Welke infrastructuur biedt de gemeente aan?

Alinea bij "Net als dagbesteding" de woorden "per se" achter het eerste een punt en "vanwege...en gemeente" weglaten.

Wij stellen voor dat –indien de gemeenteraad akkoord gaat met het omzetten

van HbH1 naar algemene voorziening, dit pas gebeurt vanaf 1 januari 2016, zodat er –net als in de redenatie van Teylingen– geen ongelijke situatie voor verschillende groepen inwoners ontstaat.

Dank voor uw opmerkingen over dagbesteding, dit hebben we aangepast. We bieden geen opleidingen voor burgerkracht. We sluiten aan bij de initiatieven die uit de samenleving komen.

Om optimaal gebruik te kunnen maken van de Huishoudelijke-Hulp-Toelage-regeling is snelle invoering nodig. Deze toelage komt ten gunste van de gebruikers van de hulp bij het huishouden als algemene voorziening. Daarom houden we vast aan de ingangsdatum van 1 april.

14. Om niet-geïndiceerde hulp (...) Dit betekent toch niet dat de ISD zich ook met algemene voorzieningen gaat bezig houden?

De algemene voorzieningen zouden in een werkorganisatie onder uitvoeringspoot moeten vallen, naast de beleidspoot en de ISD –poot die werk en inkomen en maatwerkvoorzieningen "doet".

Voucher: is al lang onderzocht door andere gemeenten en ook ingevoerd; waarom nog eens apart onderzoeken?

invoeren HbH1 als alg. voorziening: valt ook onder adviesrecht Wmo-adviesraad
.Zie ook blz.13

Cultuurbeleid

Er zal een evaluatie moeten komen waarna er een voorstel moet komen hoe hiermee om te gaan. Tijdspad etc. benoemen.

Rol ISD bij aanvraag van HHT : aanvraag kan alleen gedaan worden door gemeente i.s.m. met aanbieder(s) van HbH. ISD heeft de contacten en de contracten met de aanbieders. Het kon niet anders dan op deze wijze op deze termijn worden geregeld. Dit laat onverlet dat de gemeente in principe voor algemene voorzieningen zorgt, niet de ISD.

Met de nieuwe Wmo, die uitgaat van leefgebieden en niet langer van prestatievelden, is de koppeling met cultuurbeleid niet vanzelfsprekend. Het is daarnaast een bestuurlijke wens om nieuw cultuurbeleid te maken. We gaan dat beleid opstellen in dialoog met onder andere culturele instellingen.

15. 8 financiën: bij de kadernota was ook sprake van solidariteit tussen de bollengemeenten: draait Hillegom mede op voor de kosten van financieel zwakkere gemeenten?
Hoe is de uitwerking hiervan vastgesteld of moet nog worden vastgesteld.

antwoord op vragen gemeenteraad:

In de Wmo-nota hebben we inderdaad geen concretere zaken opgenomen over bureaucratie. Het is een van de uitgangspunten bij de uitwerking bv. bij administratie en verantwoording van voorzieningen.

Op pagina 27/28 staat beschreven dat welzijnsorganisaties en sportverenigingen in de ontwikkeling van algemene voorzieningen een belangrijke rol kunnen spelen.

2e alinea: berekening van het budget, alle partijen hanteren verschillende peiljaren of data. Dit zal eerst geregeld moeten gaan worden, anders is dit niet valide.

Solidariteit tussen gemeentes betekent inderdaad dat je risico spreidt. Dit kan betekenen dat Hillegom bijdraagt aan de kosten van andere gemeenten, maar net zo goed andersom.

Een belangrijke opgave voor gemeenten is om de bureaucratische last terug te dringen. We hebben geleerd van de situatie in de jeugdzorg dat meer administratie niet betekent dat de zorg ook beter wordt.

Over de validiteit van gegevens: uw stelling klopt. Betere cijfers zijn helaas niet beschikbaar.

16.8.3: we missen in het overzicht de extra kosten als gevolg van "overloop" vanuit de Participatiewet.

Wordt dit deel bekostigd uit het deel participatiewet?

Zie de reactie op antwoord 9.

17. Tabel, aanvullend lokaal uitvoeringsbudget 2,5%: is dit de afdracht die alle gemeenten hebben afgesproken en waartegen o.a. wij ons verzet hebben wegens gebrek aan onderbouwing? Dit geldt wat ons betreft nog steeds, en die kosten gaan wel t.l.v. de hulpverlening.

Hoe hoog zijn de kosten van de ISD?

Wij adviseren een meerjarenbegroting op te stellen voor de 3D's in samenwerking met de deelnemende gemeenten. Hiervoor zal gezamenlijk beleid moeten komen. Een euro kan maar 1 x worden uitgegeven.

8.4 transformatie:

wat gebeurt er met mensen die een maatwerkvoorziening hebben die later wordt omgezet in een algemene voorziening?

Figuur 2 (...) bij het definitieve beleidsplan (...)

wat is dan deze lokale paragraaf? Er volgt dus blijkbaar een definitief beleidsplan en daarmee ook een definitieve lokale paragraaf. Wat zou er volgens de gemeente moeten staan in deze lokale paragraaf, wat nu niet geregeld kan worden? Hoe wordt dit vastgesteld? Zie ook de wet over plan, criteria, etc.

De uitvoering van de Wmo 2015 kost geld. Rijksbudget is werkbudget. Dat betekent dat zowel voorzieningen als de organisatie daarvan hieruit bekostigd moet worden. De organisatie doen we zo zuinig mogelijk. 2,5% is een aanname. Gaandeweg wordt duidelijk of dat aanpassing behoeft. Het is helaas in dit stadium niet mogelijk een betrouwbare meerjarenbegroting op te stellen.

Bij het einde van de indicatie of het eind van de levensduur van de voorziening wordt bezien of er een nieuwe indicering noodzakelijk is. Is er een passende algemene voorziening of is maatwerk nog steeds nodig? Het college stelt nog nadere regels voor de algemene voorzieningen. Daarin wordt opgenomen hoe we omgaan met eigen bijdragen en hoe stapeling kan worden voorkomen.

De tekst waar u naar verwijst, hebben we aangepast. Per abuis was deze zin opgenomen.

18. Waarop is de prognose in figuur 2 gebaseerd? Alleen maar hoop?

Communicatie:

hoe wordt de naamsbekendheid verbeterd?

Wordt er geen gebruik gemaakt van openbare bijeenkomsten?

Advies: digitaal meldpunt van zaken die bij de overgang/implementatie fout gaan. Dit kan bijvoorbeeld bij de ombudsman worden ondergebracht.

Hoe gaan ze nu concreet naamsbekendheid geven aan het lokaal loket? Wij hebben als adviesraad meerdere vormen van communiceren naar de burgers toe aangegeven, daar zien we weinig van terug.

De figuur geeft het doel waarna we streven weer. Het visualiseert de verschuiving van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen

In de regionale beleidsnota richten we de communicatie in langs 3 lijnen:

- *De veranderingen (gericht op inwoners die gebruik maken van voorzieningen)*
- *De participerende samenleving (op inwoners en pers, campagnematig) o.a. via huis-aan-huiskranten.*

- *De overheveling van taken (op maatschappelijke organisaties, zorgaanbieders en belangengroepen van cliënten). Voor raadsleden 3D-tafels.*

Daarnaast sluiten we met onze campagne "gelukkig hebben we elkaar" aan bij de landelijke campagnes hoeverandertmijnzorg.nl en dezorgverandertmee.nl.

Advies digitaal meldpunt: We vinden dit een goede suggestie. We denken na hoe we dit vorm kunnen geven. Daarbij houden we rekening met mensen die moeite hebben met digitale communicatie.

Over bekendheid Lokaal loket: zie het antwoord over communicatie hierboven.